

ПОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 115 [615] • Вівторок, 22 червня 1993 року • Ціна 8 крб.

Продиктовано в номер «Нахмічили...»

У критичному становищі перебуває Запорізький коксохімічний завод. Запасів вугілля тут залишилося на добу, а з Донбасу надходить лише мізер, якого вистачає тільки на те, щоб підтримувати у коксових батареях режим роботи і не дати цьому складному агрегату загинути. Делегата з підприємства за минулі виділи їм побували на багаточисленні і вузькоглибоких фабриках Донбасу, у страйках, але домовитися про поставки вугілля їм не вдалося. Тож, якщо страйк шахтерів продовжиться, коксохімічний завод стане, а це зупинить і весь металургійний комплекс регіону.

«Саркофаг» ніхті не переміг

Завершено міжнародний конкурс проєктів на краще вирішення проблеми «саркофагу». Першу премію журі вирішило не присуджувати, оскільки жоден з проєктів не відповідає всім вимогам конкурсу.

А кращим визнано проєкт консорціуму «Кампенон Бернхард СЖЕ», до якого входять фірми з України, Франції, Німеччини і Великої Британії. Передбачається спорудження «Укриття-2», усередині якого розташуватиметься завод для розбирання внутрішньої колійного енергоблока.

— Подорож — в одному з найближчих номерів газети.

Облдержадміністрація гострить ... сапи

Голова Харківської обласної держадміністрації Олександр Масельський підписав розпорядження про участь населення області у догляді за посівами. В вартальному порядку він рекомендує всім організаціям та установам області надати доомову селу. Кілька сільських районів області через відсутність кошти довгосто залишилися без пального, на прохолодній техніці майже кожному другому господарстві Харківщини. Розпорядженням визначено й термін виконання сільгоспробіт — 24 червня. Саме в цей день профспілки організували загальнообласний страйк. Як у країні часи, праводляемому цій, безсумнівно, важливій і необхідній справі будуть працівники обласної держадміністрації.

З'їзд відбувся. Підпілля — позаду

У Донецьку, в останній день червоного страйку, відбувся другий стал всукраїнської конференції комуністів, за словами організаторів — «їзд Компартії України».

Розглядалося широке коло питань: «Про завдання комуністів України у нинішній політичній ситуації», «Про проєкт статуту Компартії України», «Про проєкт програмної заяви КПУ», «Про позицію Компартії України до Союзу комуністичних партій Східної Європи».

Прийнято декларацію про відновлення діяльності КПУ і її статут. Крім того, всі документи — російською мовою.

Обрано Центральний Комітет Компартії України у складі 125 членів.

Першим секретарем ЦК КПУ обрано лідера донецького обкому партії Петра Симоненка.

Дипломати потроху обживаються

Навістрок у британських дипломатів, які працюють у Києві, заплановані урочистості. Адже сьогодні має відбутися офіційне відкриття Посольства Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії в Україні. В урочистій церемонії, що має відбутися в будинку по вулиці Десятинній, 9, вільно участь заступник міністра закордонних справ і у справах Співдружності Дуглас Холт, який відвідає в британському МЗС за відносини з державами Центральної та Східної Європи і колишнього Радянського Союзу.

Потурбувалася прабатьківщина

Чеська Республіка в цьому році віділлала чотири мільйони крон для безплатного оздоровлення українських дітей з родин чеського походження, які проживають у третій та четвертій зонах, радіаційно забруднених після аварії на Чорнобильській АЕС.

Завдяки цій гуманітарній акції на території Чеської Республіки з червня до середини серпня буде оздоровлено 400 дітей з України. Комітет на проїзд до державного кордону і в аеропортному візитуку наділо Міністерство України у справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС.

Протягом трьох останніх років в Чеській Республіці вже оздоровлено понад три тисячі дітей з України.

Абзац з листа

Звичайно, критикувати, підкотувати, страйкувати багато зовсім, але ж дражновати чи пропонувати конкретні шляхи виходу з кризи. В паролі є влучна приписка щодо цього: і дурень, абибачити, казні наварити, коли плішно є. А як спробуєш її наварити, коли плішка немає. А паші три та Верховна Рада якоїс варить її, маючи майже порожній комор...

Микола ТОРЯНИК.
Дрогобич
Львівської області.

ДО ПИТАННЯ ПРО СПОЛУЧЕНІ ПОСУДИНИ: ЯК У ВИБОЇ, ТАК І НА КУХНІ

Колос Михайла САЧКА.

Л. КУЧМА ЗАЛИШАЄТЬСЯ

20 червня Прем'єр-міністр України Леонід Кучма відразу ж після свого прибуття з Дніпропетровська в київський аеропорт «Жулія» сказав, що в Дніпропетровську на зустрічі з металургам він не робив заяву про своє рішення подати у відставку.

Прем'єр-міністр повідомив журналістів, які його зустрічали, що між ним, Президентом і Головою Верховної Ради України існувала домовленість про

те, що в умовах найжорстокішої економічної кризи в країні він, Леонід Кучма, прийняв будь-які заяви про свою відставку, продовжуючи роботу на своєму посту.

Тим часом Прем'єр-міністр відзначав, що видання і зміст Указу Президента України від 16 червня «Про невідкладні заходи щодо стабілізації економічної та політичної ситуації в Україні» були для нього цілкомовитим несподіван-

кою. Указ, на думку Леоніда Кучми, негативно впливає на дієвість роботи Кабінету міністрів, чи не єдиного ефективного органу в Україні.

Хоча, як сказав Леонід Кучма, Президент є найвищою посадовою особою в Україні, чий рішення обов'язкові до виконання, ситуація, що створилася, не дає можливості йому, Прем'єр-міністрові, формально виконувати свою роботу.

Читайте в номері

6

ПАМ'ЯТЬ

Двадцять
друге
червня...

3 прес-конференції Президента України Л. Кравчука 18 червня 1993 року

— Чи погоджується з тезою про те, що [я читав звернення 162 депутатів] «без підтвердження статусу України як власника ядерної зброї, що знаходиться не її території, Верховна Рада не може приступити до остаточного розгляду Договору «СНО-1»? Чи не в ядерної зброї все ж таки найкращим тарантом нашої безпеки!

(Закічення на 5-8 стор.)

— А чому вони має відкладатися ця
не думую, що депутати і Президент такі
славоболі, що тільки-но оголосили про
референдум, то вони вже нічого не ро-
біть, навіть не зможуть катинистувати
політиці і інші відповідальності, на-
перед народом до звернення своїх по-
вноважень. І, може, навіть в цей час ще
збільшую відповідальності. Я не хочу,
щоб ви зрозуміли так, що коли над на-
ми «висить» референдум, то це вже
означєє припинення урядовської, дер-
жавної діяльності. Це не так. Це не
просто бою б намоніти, і я в це
ніколи не можу повірити. Тобто, я думаю,
що напевно — відповідальності, підпи-
сатися і активізації всіх структур владних

Урегулювали й питаня щодо боргів
в антивіа копіншнього Союзу на осно-

— Рішення про проведення референдуму не зупинило страйку. Страйкарі

Як гукнуться...

ПОСТРАЙКУВАЛИ — ТРИМАЄСЬ
ЗА САЛО

17 червня на зустріч керівників політичних партій та рухів з офісним Хмельницького гарнізону член центрального проводу Руху, аліер хмельницьких рудіальців Ле Бірков заявив, що у відповідь на страйк шахтарів місцевий провід Руху поставив перед обласною державною адміністрацією категоричну вимогу запровадити в регіоні надзвичайний економічний стан, зокрема карткову систему розподілу продуктів, бо в Хмельницькому найдефіцитніший у всіх регіонах України. Тільки в такий спосіб, вважає Рух, можна захистити ринок від «імпортанів» продуктів високих шахтарських зарплати.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницький.

Прецедент

СТУДЕНТСЬКИЙ, АЛЕ КОНГРЕС

25—27 червня в Києві має відбутися 1/3 щорічний Всесвітній Український Конгрес студентів, ініціатором якого студентські організації — Союз Українського Студентства, Українська Студентська Спілка та українські студентські організації діаспори, зокрема США, Бразилії, Аргентини, Австралії, Канади, Західної Європи.

Конгрес покликаний зближити студентські організації, створити Всесвітню студентську інформаційну мережу, домовитися про нові контакти та можливі обміни між вузами України та зарубіжжя. І перш ніж головне — координувати зусилля українських студентів у розбудові держави.

Конгрес проводиться при підтримці уряду і фінансується з державного бюджету, пожертв спонсорів, меценатів та коштів організацій-ініціаторів.

Артем КЛЮЧНИКОВ.

Виставки

ЧЕХАМ І НІМЦЯМ СПОДОБАЛАСЬ
ВОЛИНЬ

Чеські фірми різного профілю останнім часом звесилися на Волинь. Починаючи з 20 чеських фірм відкривають у Луцьку нову виставку-ярмарок «Україна-93» — контакти і контракти». Протягом року вже третя міжнародна виставка на Волині. Результати попередніх — створення кількох спільних чесько-українських підприємств. На цей раз у виставці бере участь і німецька фірма «Ексма». А організували міжнародну виставку-продажу текстилю, взуття, меблів для квартир та офісів, різних сувенірів Волинська обласна асоціація малих підприємств, обласний науково-виробничо-дослідницький центр «Співдружність» спільно з чеською фірмою «Ексма».

Волинська область.

Богдан БЕРЕКАТА

Буває...

... МІНУС «КОМУНІЗМ» НА
ТРАНСПОРТІ?

Третій місяць у Дніпропетровську горідином користуються громадський транспортний безоплатно. Що призвело до значного скорочення на маршрутах рухомого складу, особливо автобусів. Уряди вибираються з багатих кілометрів автобуса, а учасники повертаються назад — проблема. Жителів пасажирів на знак протесту перекинули рух іншою транспортом в районі річкового порту. Мислячи, кому найбільше не засадило. Тоді знісався пасажирів доручили акціям «Міністерства» звернення до місцевої влади: або наведить порядок, або досить з нас цього «комунизму» — повернуть оплату за проїзд, причому, обов'язково з кондукторами в троллейбусах, автобусах і трамваях.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Чорнобиль

КОЖНОМУ — СЕРТИФІКАТ ПРО ЦЕЗІЙ

Торк у селах Фастівського району Волинської області з РФ виявили радіаційну обстановку, опромінення населення. Результати досліджень волині відомі дільниці з людьми, надавали їм поради щодо умов життя і поведінки, що суворо поліпшили психологічного стану.

У транзі, під час візиту до Німеччини міністра у справах захисту довкілля і наслідків аварії на ЧАЕС Г.Готтхардта, підписано протокол про здійснення програми вимірювань у забруднених районах українського Полісся.

Невідомо в Україні прибули німецькі радіологі. Мачки працюють, чистіше техніку, вони вже проводять, виміряв забрудненість грунту, води, порадити. Пересувати лабораторії дають можливість визначити чистоту радіоактивності в організмі. За допомогою хромосомного аналізу визначити довіри-тривалість дії опромінення людей.

Василь КОВАЛЬЧУК.

ЕКСПЕРТИ
ПРИМІРЯЮТЬ
РАДА ДИРЕКТОРІВ
ВІДРІЗАС

Про майор Вікторів банку відкрити у 1994 році кредити лише приймали на 350 мільйонів доларів для інвестування структурної перебудови паливно-енергетичної галузі України поглинання на прес-конференції начальників відділів Європи та Середньої Азії цього банку пані Діані Лаллемант.

Прес-конференція підняла тему під Міжнародною конференцією з питань стратегії паливно-енергетичної галузі України, яку протягом тижня, спільно з нашими енергетичними відомствами, провели представники Саїтового та Європського банків реконструкції і розвитку. Зарубіжні експерти пані Діані Лаллемант привезли із собою грунтовний огляд (аналіз) стану справ у енергетичній галузі. Через те інформацію щодо того, чим кожен аспект в галузі розвитку наразі промисла і відповідної інфраструктури принесе вже цього року 80 чистих чистих прибутку, сприйняли без особливих емоцій. Представники Держспецназначення на чолі галузі не провадили роз'яснювальних: на його думку, галузь вже цього року потребує принаймні 100 мільйонів доларів. Проте Саїтовий банк, перші кроки покладає на спираху директори конкретні проекти інвестування під звітну частину у сум з ганком відсотка, сім разів відміре. Після ж, вважає пані Лаллемант. Україна за сприятливих обставин (твердого курсу гривні на продовження, а також, щоб не гребували рекомендаціями того ж таки Саїтового банку) може розраховувати на інвестування паливно-енергетичної галузі у розумних межах. Сказано, існує проект інвестування галузі на 12—13 років. Після чого — без детального обґрунтування.

ООН ЗА
СПІВРОБІТНИЦТВО

Майор від Києва був спрямований не туди, щоб розширити співробітництво України з ООН не лише в політичній, а й в економічній, соціальної та культурній сферах, — заявила генеральний секретар ООН Б.Галі на прес-конференції, що відбулася в суботу в прес-центрі МЗС України.

Б.Галі поінформувала журналістів про свої зустрічі з українськими керівниками в Україні відносно на численні запитання. Одне з них стосувалося, зокрема, можливого розширення участі України в миротворчих операціях ООН. Б.Галі сказала, що Об'єднані Нації були б задоволені в присутності українського миротворчого контингенту не лише в Боснії, в я, сказавши, а Сомалі. Це питання було обговорено з Президентом України, але його роз'яснення, за словами генериса ООН, аналогічно попереднього детального і об'єктивного аналізу. Останнє слово тут — за Верховною Радою.

Журналісти також цікавили, чому Об'єднані Нації не вдалося розв'язати втручання в конфлікти на території колишнього СРСР. Б.Галі відповіла, що представники ООН а в усіх цих «гарячих» точках: Таджикистані, Азербайджані, Вірменії, Грузії, Молдові, але ООН може брати безпосередню участь у врегулюванні конфлікту (а тому числі здійснювати миротворчі операції) лише за згодою і на прохання всіх ворогуючих сторін. Це один з базових принципів ООН, який генеральний секретар, провівши роз'яснювальний цілий проблем мають відвідріти регіональні організації.

Торкаючи питання ратифікації Україною договору «СТАРТ» та її приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, Б.Галі сказала, що ці проблеми не обговорювалися з українським керівництвом. Але, вважає, ми можемо підтримувати діалог з керівництвом України до закінчення мого перебування. Це було б ще одним істотним підтвердженням її вірності принципам ООН.

СТАЛАСЯ ПРИКРА ПОМИЛКА...

Як уже повідомлялося, у вівторок 15 червня на пленарному засіданні Верховної Ради виступив Голова інституту Лермонтова Ізраїль Швейц Вайс, який перебуває в Україні з офіційним візитом. В його промові були такі слова (читують за текстом, який Ізраїльська сторона розповсюджувала на прес-конференції): «Довольно мені зарила дуже коротко відповісти наші об'єктивні (доисте — Реб) ставлення до українського народу, там само як і до інших народів, що під час другої світової війни пішли за німцями, німцями-нацистами, обсадуваючи сторони ними машини зникнення і їм самим доважалося їм штовхати ледве не всю європейську цивілізацію на шлях безперспективних злочинів».

Таке твердження викликало протест групи народних депутатів України, які зробили спеціальну завуз з цього приводу і надіслали її Президії Верховної Ради та міністру закордонних справ Анатолію Зленку. Українські парламентарії підписали лист, що з тривожою Верховної Ради завадно обрели українському народу — його знівечено в колабораціоніст, прислугуваний німцям, в обслуговуванні машини нищення людей. Наголосили на тому, що ніхто і ніколи не звинувачував жоден народ за злочини під окремими його представників, депутати зауважили, що виступ пана Ізраїльського парламенту не сприяє справі взаєморозуміння і співпраці народів України та Ізраїлю. Згодом ця ідея керівників нашої держави надійшов лист пана Ш.Вайса, в якому він, зокрема, зазначив: «Твердження єврейського народу в другій світової війни була, як відомо, жалким проявом гепоноху. Це об'єктивно відомо, історично не заперечується і не заперечується ні одним з єврейських фашистів, яким сприяли ворожі антисемітські елементи в Європі, серед яких була і частина українців. Я засуджую тих, хто сприяв нацистам. Але я зовсім не звинувачую народ в цілому. Я проти будь-яких стереотипів. Відносно з Європи були й такі люди, які допомагали євреям. Серед них було також багато українців, які чи чудом жінка пана Юлія Матчинська, яка ризикувала своїм життям, рятуючи мене й мою сім'ю, і я знаю, що було багато таких Юлій. Я відзначаю цей факт у своїй промові у парламенті, який я виступив мого мого, могою ірміт. На жаль, у перекладі промови закралася помилка не залежна від мене. У перекладі українською мовою було випущено — і як результат сталося неорозуміння, про яке я дуже жалкую».

Слід сказати, що тема амбівагентного ставлення євреїв до українців пан Ш.Вайс порушував найжак під час всіх своїх зустрічей з українським керівництвом. При цьому він зауважував, що не можна поширювати враження від злочинів окремих осіб на весь народ. Проте, як думка, здається, не мала належного акценту. Адже виступи пана Ш.Вайса викликають не тільки заперечення, але й абсолютна більшість українського народу не те що не мала ніякого відношення до фашистських злочинів, а й активно, зі зброєю в руках, протиставляла їм. Отже корисний навіть про якусь «виступу» народу несправедливо.

Актуально

ЩОБ УКРАЇНУ ЗНОВУ НЕ ОБДІЛИЛИ

Народний депутат України, голова Чорнобильської комісії Верховної Ради Володимир Яворський перебуває в Сполучених Штатах. Зараз Конгрес США дебатує розподіл американської допомоги країнам СНД. В проекті ухвали — 1,5 млрд. доларів для Росії і лише 300 млн. для решти держав СНД. На модернізацію російських ядерних блоків планується виділити 200 млн. дол., Україні — цілент.

Володимир Яворський інтенсивно зустрічається з сенаторами і конгресменами, американськими політиками з опозиції Президента Б.Клінтона, щоб вплинути на недостатню різницю, парламенту на користь України. На її інформаційній блокаде України ці особисті зустрічі дуже важливі і потрібні.

Оскільки зараз в Сполучених Штатах при владі демократи, голова демократичної партії України Володимир Яворський має зустріч у Вашингтоні з лідерами демократичної партії Америки. Обговорювалися питання допомоги Україні, політичної співпраці.

Коротко

«ТЕРМІТИ» НА НАФТОПРОВІДІ

700 тисяч тонн дизельного пального транспортує Грузія через погану обставину магістрального нафтопроводу Баку—Батумі. Майже півтори тисячі літрів просервісовали викрадали пального в трубопроводі, через які в «висмоктують» дорогі енергоносії. Викрадене паливо продають на автотрассі і вивозять до Туреччини.

СИМВОЛІЧНА ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ

Верховна Рада Білорусії прийняла закон «Про право власності на землю». Згідно з цим законодавчим актом громадяни Білорусії віднині зможуть за символічну плату викупити землю під будівництво котеджів та дачні господарства.

У ЛІШНІ В ТУРКМЕНИСТАНІ ВВОДИМУТЬ
ВЛАСНІ ГРОШІ

Туркменистан вводитиме власну валюту лише після того, як підпише міждержавні угоди з Росією, Казахстаном і Узбекистаном. Про це заявили представники міністерства фінансів республіки. Щодо механізму запровадження, то в його основу буде покладено поступову тактику, щоб не зашкодити економіці сусідніх держав СНД.

БОЛГАРИ «ОСВОЮЮТЬ» ЯМБУРТ

У Софії під час роботи міжурядової комісії з питань торгово-економічного та науково-технічного співробітництва підписано протокол, за яким Болгарія братиме участь у будівництві об'єкта інфраструктури для Ямбурзького газового родовища.

Двадцять друге червня...

І МЕРТВИМ, І ЖИВИМ...

Сьогодні виповнюється 52 роки від тієї жорстокої ночі, коли гітлерівська фашистська орда вдерлася на нашу землю, розвізавши неубаву в історії жорстоку війну між людьми, в якій загинули десятки мільйонів бродячих козляків Радянського Союзу. Німеччина та її нацистський держав. Гомуністичні чини до 30-річчя визволення України від німецько-фашистських загарбників, які знову й знову клялися героям-визволителям — мертвим і живим, славило їхні ратні збиття.

Численна пошта, яка у ці дні надходить до редакції, засвідчує: події тих трагічних часів — у пам'яті народних.

Друкуємо окремі листи.

Забувши про минулу війну, я зраджу моїх дідів

Із розвідки, яка направлялася у тил ворога карпатських переселенців, пішов переселенець лише двоє. З одинокими. Прей цей радийний побіг Великій Вітчизняній війни я б ніколи не дізнався, бо один з тих, хто повернувся, був моїм дідом. З війни він (як і другий мій дід) не приніс трофеїв. А туди у бреху були не в орденів. Але свої медалі «За відвагу», «За бойові заслуги», за взяття кількох міст і перемогу над Німеччиною вони заслужили чесною солдатською працею, окропленою власною кров'ю. Через малолітство я жалкував, що не вчинили вони подвигів, що не вярнули їм зірок Героя. Минуло чимало років, перші війни зрозумів своє помилку — саме вони і були Героями.

Та ба, сказати про це відносно вже не можу, спізнався. Однак а День Перемоги я кожний рік подумки продовжую незалежне у сні свого часу розмову.

А потоворити є про щось. Почути їх, почути солдатську кров'ю про війну. Хоч вони і рідше не кричали душою. Воювати жодному з них не хотілося, цього діди не приховували. Амбразури не прагнули захищати. Однак не воякувати не могли. І за спина товаришів не ховалися. Війна для них була такою ж роботою, як і праця в колосі. Тільки там ставили палячичі-алімпіадички за трудові, а тут алімпіччи робили осядлий кут.

Мой діди приналежали своєму ратному праву. І жоден з них ніколи не мав сумнівів в справедливості війни, яка стала для народу Великої Вітчизняної війни. Вони знали і те, що сумніваючись, бігати, й аргументи варто вислухати. Однак разом з аргументами на

наші голови падають домисли, а часом і алімпіадички.

Я не проти того, щоб до героїв зарахувати, скажімо, воїнів УПА. Однак не гуртом, як це робиться тепер. Не всі там боролися за незалежну Україну, були й такі, хто домагався особистої влади, не требуючи особливих методів. Поговорити з ветеранами ОУН-УПА, почуйте їх і сподоби, айдати на Заході, й ви переконаєтеся в цьому. Я проти того, щоб на дорогу хвилювання політичним інтересам примішувати подвиги радянських солдатів. Вони робили фашистську армію, вони перемогли коричневу чуму.

...Коли фашисти відступали під ударами Червоної Армії, а нашому селі вони збили дівчат з пелю, щоб перелетіти Дністер. Багато з них в пачі поїзту. Мої бабуся потім усю життя жаліла тих загублених «молодих німчинок». Вони не бачили їх ніколи.

Мені здається, і нашим ветеранам — і Великої Вітчизняної, і ОУН-УПА — треба перестати бачити одини в одному ворогів, а бачити лише людей. Визнати подвиги одних і заслуги інших.

...Ніколи не припускав думки, що хтось може засумніватися у Великому Святій Перемогі. Однак у нашому «задержалі» відбуваються зараз й не такі чудеса. Історія розповідає, асе по своїх методах і віддасть кожному за заслугами. Однак — невині: Перемога називається записана у пам'яті. Забувши про не, я зраджа пам'ять моїх дідів. А цього допустити не можу.

Валерій КОРОЛІВ,
майор.

Захищали не Сталіна край свій боронили

Гіро було слухати, як дехто намагався принизити значення перемоги. Нам, фронтникам, гіро відати. Або для неї мільйони життів віддано, стільки крові пролило. І хіба думали тіди, коли в моїх окопах лежали під бомбами, снарядами, коли поранені виривалися з оточення, що колись нас за війну жукі ще й звинувачували: ага, мовляв, захищали тоталітарну сталінську систему. Не систему ми захищали, а рідну землю, хоч і самі ж часом страждали від тоталітаризму.

Свою про свою сім'ю. Батько мій організував колгосп в Новоукраїнському районі. Заступився за так званих нуркулів. Хоча які вони були куркулі, просто робітники землі. Діти йшли за ними в роки таборів, батько помер від виснаження, не знаю де й похована. Дітей розібрали люди. Здавалося, кому б уже обридати на систему, як не нам з батьком. А він не садовився душою, не став слугити фашистам, а з перших же днів війни, хоч і було йому вже 52 роки, пішов захищати свій край від нападників. Проте його, особисте, в перші місяці бойові відступили, чимало й таких, що піднімали руки догори і йшли здаватися.

Я, відступаючи з липня 1941 року від Нової Ушиці, що в Хмельницькій області, за рідку Кіровоградщину, не міг навіть і подумати, що можна наслідувати цієї габельній приклад. У яких тільки ситуаціях не доводилося побувати, силками доводилося перекоати. Або тодішня пропаганда звинувачувала нас у голові, що війна буде короткою часною. Тільки-но Гітлер її розпочав, як Тельман піднімає робітничий клас, німці втрутили разом з українськими та російськими швидко розгромлять фашизм. І я ж було важко допитився, як у бою з Голованівськом, коли ми відступили. Гітлерівські підвалини подобалися нашим пораненим товаришам і поклади у хати, що падали.

Питамо у полоненого: «Ти робити?» «Робити, ні», відповів і руки показав. «А чого ж ти не проти Гітлера, не разом з Тельманом?» А того, що Гітлер — вождь нації, а Тельман, — зрадник, і аргументи

будемо нас бити за те, що ми його підтримуємо». І тоді ми зрозуміли, що пришло на нашу землю воювати підступний і жорстокий і нищитиме він нас, незалежно на наші сподівання та людські. І тоді захистити себе та своїх близьких, щоб моїм вільно й швидко жити на рідній землі навіть та війна, треба, не шпидуючи власної крові, аупинити агресорів. Відступали ми Кіровоградщиною, бачили, як горіли міста і села, чули, як поруч намагалися виривати з оточення в урочищі Зелена Брама загинули в залізній танковій клітці рештки 6-ї та 12-ї армій. Хотіли їм допомогти пробитися на схід, та нічого не вийшло. А на Миколаївщині і самі німці вийшли в оточення. Хто воявав, той знає, що таке штурмовий батальйон. І теж туди потрапили. Одержали завдання — забезпечити прохід до прикріплених наших дивізій. Кожен з нас тоді зрозумів: нас залишають на вірну смерть, щоб тисячі біглих вийшли з оточення. І все ж ми завдання виконали, хоч до міста і 400 солдатів залишилося в живих всього 150. А виконавши, змогли надзгодати своїх, а через деякий час місто Полтавою й Харковом знову потрапили в кінець і знову вийшли з нього. І так аж до Сталінграда. Потім були неадальні наступ на Харків і гірка поразка, а окупована Україна ще довго стояла під фашистським чоботом. Аж поки ми, її сини, не прийшли й не прогнали загарбників.

Зрадцу про особисте, а воно — теж частина спільної історії, написана нашою кров'ю й потом, важкими фронтоними бумажками. Тому яким слухати, коли в когось повертається ідея облявати брудом подвиг мільйонів людей, які віддали життя в ім'я перемоги. Мовляв, не так воявали, не проти того зброю піднімали. Та без цієї перемоги не було б у нас майбутнього, не було б нинішньої незалежності України. Хіба це незрозуміло?

Анатолій НАСТОЯЩІЙ,
голова Кіровоградської міської організації товариства інавалів Великої Вітчизняної та інших воєн, інавалів війни II групи.

Фотохроніка полум'яних літ

Збірка з архіву фронтового фотографесцендента Сечена ХОРОШКА.

Страждань останніх він винести не зміг...

Завтра в далекому Баулі Вруні (штат Нью-Джерсі, США) відбувається похорон української протестантської православної церкви Патріарха Київського і всієї України Мстислава (в миру — Степана Сиринського).

Українське православ'я прощається зі своїм Патріархом. Він був нем лине за савом, а й за долом, за похилим наді, за ошаво-извольного руку. Пшемикни Симона Петлюри, Степан Сиринський же в ті далей часи обран теристий шлях боротьби за вільну Україну. Поручив військом УНР, депутат польського сейму, архієрей загальнозлочинним більшовицьким розстрілом у квітні року в Україні автокефальної православної церкви — такі основні аспекти цього життя. В роки війни бігати з гестапо поламали Патріархові ноги, але та і не змогли зламати його дух і волю. Бог і Укра-

їна стали шляхом, істинною і життям Патріарха. Він так радив, коли Всесвітній дарував його Вітчизні, що, і тут грався, коли бачив, як до святині талігалися будаї руки вчорашніх цюпак КПРС і КДБ. Намагали використати його старечу вік і його світле ім'я організаторами нової державної церкви святий Мстислав дав рішучу відказ. «Тільки з чистими руками і чистим серцем можна робити чисту справу», — говорив Патріарх в інтерв'ю вальді газеті. Хвороба, старість, вітрини гіршківши у рсках, безаконня інших прискорили смерть Патріарха, не дозволили йому організувати справжній об'єднання православної Собор України. 11 червня о 7.40 ранку в каледському містечку Грєбї перестало битися полум'яне серце Патріарха Мстислава. Завтра він рушить в свою оставшу путь. Мир прахові його, вежай завжди буде йому луком землі!

ШВИДКО!

ЯК В ПРИВАТБАНКУ

Центр
Прискорених
Розрахунків

- електронні платежі в режимі реального часу;
- відкриття суброзрахункових та рублевих рахунків підприємств;
- відкриття кореспондентських рахунків банків;
- рублеві платежі у всі країни СНД;
- вигідне розміщення тимчасово вільних коштів підприємств.

ЦЕНТР ПРИСКОРЕНИХ РОЗРАХУНКІВ -
БАНКІВСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ВАШОМУ СТОЛІ

Телефони в м.Дніпропетровську: (0562) 41-20-15, 78-21-91

ХАРЬКОВСЬКА ТОРГОВИЙ ДОМ

предлагає:

ТНП українського виробництва:
одежда, обувь, электробытовая техника, телевизоры, хозяйствы, надувные лодки, продукты питания и др.

Строительные материалы:
цемент, шифер, доски, паркет, ДСП, шпон и др.

ТНП и товары производственного назначения

ния из рублевой зоны и дальнего зарубежья за карбованцы.

Расширить сбыт ваших товаров в рублевой зоне, на Украине, на западном рынке.

Провести маркетинговые исследования на Украине, выполнить другие поручения по закупке и доставке ТНП.

310024, Харьков, ул. Лермонтовская, 38.

Тел.: (0572) 43-38-30, 47-05-09.

Факс: (0572) 43-18-88, 36-06-47.

ПЕЖО - ДОСВІД ДОРІГ УСЬОГО СВІТУ!

Багаторазові переможці ралі «Париж — Дакра» автомобілі «ПЕЖО» довели свою міцність, надійність та економічність і свій престиж повсюди — від піків Сахари до автострад Америки.

Автомобілі «ПЕЖО» від офіційного імпортера «ІТА Київ» — це гарантія та фірмовий сервіс.

Дакра — дизельний чи карбюраторний, легатковий об'єм, колір — на Ваш вибір.

Протягом гарантії і протягом двох років.

Кількість, як і стандартна, 11-А.
Тел. 290-42-33, 290-42-34, 290-42-35.
Факс 290-42-74.

Peugeot lta Kiev
OFFICIAL IMPORTER

Голос України

АКЦІОНЕРНА ПРОМИСЛОВА КОМПАНІЯ
«РОССИЙСКАЯ ШИНА»
ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВО В УКРАИНЕ

Пропонуємо шини для вантажних і легкових автомобілів, автобусів і тролейбусів, тракторів та сільгоспмашин.

Найсучасніші радіальні легкові шини серії «70», виготовлені за ліцензією фірми «Пірееллі», — це комфортабельність їзди на високих швидкостях:

- 155/70-R13 (3A3-1102);
- 165/70-R13 (BA3-2108 та його модифікацій);
- 175/70-R13 (BA3-2110);
- 205/70-R14 (GA3-2410, 2411, 3102).

Будь-якими дорогами, на великих швидкостях, керованість і маневреність — це:

- 9.00R20 (260R-508) — ЗіА, МАЗ, КамАЗ;
- 10.00R20 (280R-508) — ЛіАЗ;
- 11.00R20 (300R-508) — «Ікарус»;
- 12.00R20 (320R-508) — МАЗ, КраЗ, тролейбус

Продуктивна робота на м'яких ґрунтах, підвищена прохідність, стійкість при роботі — це:

- 8.3-20 (210-508) — МТЗ-52, Т-40А;
- 11.2-20 (290-508) — МТЗ-82;
- 18.4-24 (Ф-148) — Дон-1500;
- 30.5-32 (Ф-136) — Дон-1500.

Реалізуємо зі складів оптом.

Приймаємо замовлення на 1993—1994 рр.

Звертайтеся до нас за адресою: 340114, Донецьк-114, вул. Рози Люксембург, 70, кім. 509.

Телефонуйте: (0622) 92-23-22, 55-45-98.

Факс: (0622) 55-45-98.

Телетайп: 115367 «СЕЛЕН».

Телекс: 115230 «СЕЛЕН».

Луцький завод великопанельного домобудування пропонує жителям України комплекти залізобетонних деталей для індивідуальних будинків. Внутрішнє планування, архітектурне вирішення фасадів — на смак замовника.

Якщо ви придбете такий комплект, то вирішите житлову проблему за 2—3 місяці. Завод забезпечує доставку конструкцій своїм автотранспортом протягом кількох днів в будь-який населений пункт, що на віддалі від Луцька 150—200 кілометрів.

Адреса заводу: м. Луцьк, вул. Індустріальна, 4. Телефони для дзвінків: 3-38-68, 3-42-20.

Організація постачає високоякісний напій, що містить суміш лимонного, апельсинового і мандаринового соку, протеїнів та вітамінів, виготовлений за американською ліцензією, в літровій упаковці.
Тел./факс (044) 418-30-85.

ФІНАНСОВИЙ МІСТ

Швидко проведемо
розрахунки між
Україною та Росією
за 5 днів по курсу за
домовленістю!

Телефон у Києві:
(044) 434-44-86

